

Midtre Namdal barnevern

Saksbehandler, innvalgstelefon

Kine Beate Inderberg Vekseth, 74 16 81 69

Rapport etter tilsyn mot Namsos kommune, Midtre Namdal barneverntjeneste

Statsforvalteren gjennomførte tilsyn med Namsos kommune og besøkte i den forbindelse Midtre Namdal barneverntjeneste i perioden 29.06.2021 - 30.06.2021. Tilsynet ble gjennomført som et dokumenttilsyn. Vi undersøkte da om barneverntjenestens arbeid med undersøkelser er forsvarlig i et beskyttelsesperspektiv. Det vil si saker/undersøkelser med bekymring for vold, overgrep eller annen mishandling som kan innebære behov for beskyttelse. Dette innebærer at vi har vurdert om barneverntjenesten iverksetter og gjennomfører forsvarlige undersøkelser i tråd med barnevernloven § 4-3, jf. barnevernloven § 1-4, med et særlig blikk på om de barna med behov for beskyttelse mot vold og overgrep, blir beskyttet jf. barnekonvensjonen artikkel 19.

Tilsynet ble gjennomført etter at Statsforvalteren etter rapportering fra, og dialog med, barneverntjenesten har fått kjennskap til omfattende og alvorlige lovbrudd.

Statsforvalterens konklusjon:

I 3 av 10 undersøkelser finner Statsforvalteren at barneverntjenesten ikke har gjennomført forsvarlige undersøkelser ved at de ikke har iverksatt nødvendige beskyttelsestiltak overfor barnet. Dette er i strid med barnevernloven § 4-3, jf. samme lovs § 1-4 og barnekonvensjonen artikkel 19.

I 2 av 31 bekymringsmeldinger som var konkludert med undersøkelse, men ikke påstartet pr. 11. juni 2021, har ikke barneverntjenesten overholdt sin plikt til å beskytte barnet etter barnevernloven § 4-3, jf. § 1-4 og barnekonvensjonen artikkel 19.

Innhold

Rapport etter tilsyn mot Namsos kommune, Midtre Namdal barneverntjeneste	1
1. Tilsynets tema og omfang	2
2. Aktuelt lovgrunnlag for tilsynet	3
3. Faktagrunnlag og vurdering av faktagrunnlag opp mot aktuelt lovgrunnlag	4
4. Statsforvalterens konklusjon	6
5. Oppfølging	6

1. Tilsynets tema og omfang

Statsforvalteren har hatt særlig oppfølging av Namsos kommune, ved Midtre Namdal barneverntjeneste siden januar 2021. Kommunen har rapportert til Statsforvalteren om omfattende og alvorlige lovbrudd i deres undersøkelsesarbeid siden januar 2021. Blant annet har kommunen rapportert om alvorlige fristoversittelser. Disse fristoversittelsene innebærer at noen barn har ventet svært lenge på å få sin omsorgssituasjon undersøkt jf. barnevernloven § 4-3. Fristoversittelsene innebærer også at det er mange barn som ikke får sin omsorgssituasjon undersøkt innen fristen på tre måneder. Ved tilsynstidspunktet, 29. – 30. juni, ble det derfor lagt til grunn at det var en lovstridig praksis i barneverntjenesten jf. barnevernloven § 6-9 første ledd. Kommunen har videre rapportert til Statsforvalteren at de har et system ved gjennomgang av mottatte bekymringsmeldinger som sikrer at de barna som har behov for beskyttelse, blir prioritert.

Avgrensning av tema for tilsynet

Forsvarlig undersøkelsesarbeid innebærer at barneverntjenesten

- forbereder og planlegger undersøkelsen ut fra innholdet i meldingen, og eventuelt tidligere undersøkelser/annen kontakt med familien
- sørger for at undersøkelsens innhold, omfang og fremdrift er i tråd med alvoret i situasjonen for barnet
- gjør relevante barnevernfaglige og juridiske vurderinger underveis og til slutt i undersøkelsen
- konkluderer undersøkelsen i tråd med vurderingene som er gjort

Ved dette tilsynet har ikke Statsforvalteren undersøkt om barneverntjenesten overholder alle lovkrav en undersøkelse innehar. Temaet for dette tilsynet avgrenses til å omfatte barneverntjenestens plikt til å iverksette ethvert egnede tiltak for å beskytte barnet mot vold og overgrep fra andre individer, både ved mottak av bekymringsmeldinger og underveis i en undersøkelse. For å kunne iverksette slike tiltak, må barneverntjenesten i første omgang ved mottak av en bekymringsmelding, vurdere om barnet er i behov av beskyttelse, for så å vurdere om det er barneverntjenesten eller andre som er rette instans til å iverksette egnede tiltak for å beskytte barnet mot vold og overgrep. Dersom barneverntjenesten er i behov av noen avklaringer for å kunne vurdere om barnet har behov for beskyttelse, må disse avklaringene tas så snart det lar seg gjøre.

Tilsynet ble gjennomført som et dokumenttilsyn. Statsforvalteren gjennomgikk og vurderte 10 undersøkelser gjennomført den siste tiden, ved å se på dokumentene i disse undersøkelsene.

Statsforvalteren gjennomgikk også alle bekymringsmeldinger som var konkludert med undersøkelse, men som ikke var påstartet pr. 11. juni 2021, totalt 31 bekymringsmeldinger.

2. Aktuelt lovgrunnlag for tilsynet

Statsforvalteren er gitt myndighet til å føre tilsyn med kommunal barneverntjeneste, etter barnevernloven § 2-3 b.

Et tilsyn er en kontroll av om virksomheten er i samsvar med lov- og forskriftsbestemmelser. Vi gir derfor her en oversikt over kravene som ble lagt til grunn i tilsynet.

Barnevernloven § 6-9. Frister og ileggelse av mulkt.

En undersøkelse etter § 4-3 skal gjennomføres snarest og senest innen tre måneder. I særlige tilfelle kan fristen være seks måneder.

En undersøkelse er gjennomført når barneverntjenesten har truffet vedtak om tiltak eller saken er besluttet henlagt. I de tilfeller tiltaket hører under fylkesnemndas myndighetsområde, regnes undersøkelsen som gjennomført når barneverntjenesten har framlagt begjæring om tiltak for fylkesnemnda i henhold til § 7-11.

Ved oversittelse av fristene kan statsforvalteren ilegge kommunen mulkt. Det samme gjelder ved oversittelse av fristen nevnt i § 4-2. Departementet kan gi forskrifter om gjennomføringen av ordningen og om mulktens størrelse.

Barnevernloven § 4-3. Rett og plikt for barneverntjenesten til å foreta undersøkelser.

Dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak etter dette kapitlet, skal barneverntjenesten snarest undersøke forholdet, jf. frister inntatt i § 6-9.

Undersøkelsen skal gjennomføres slik at den minst mulig skader noen som den berører, og den skal ikke gjøres mer omfattende enn formålet tilsier. Det skal legges vekt på å hindre at kunnskap om undersøkelsen blir spredt unødig.

Foreldrene eller den barnet bor hos, kan ikke motsette seg at en undersøkelse som nevnt i første ledd blir gjennomført ved besøk i hjemmet.

Barneverntjenesten kan engasjere sakkyndige. Den sakkyndiges rapport skal før den legges til grunn for vedtak om tiltak etter barnevernloven kapittel 4 være vurdert av Barnesakkyndig kommisjon, jf. § 2-5. Dette gjelder ikke for vedtak om tiltak i akuttsituasjoner, jf. §§ 4-6, 4-9 og 4-25. Den sakkyndiges rapport skal også være vurdert av kommisjonen før den legges til grunn for barneverntjenestens beslutning om å henlegge en sak.

Barneverntjenesten, og sakkyndige som den har engasjert, kan kreve å få samtale med barnet i enerom. Hvis det foreligger mistanke om at barnet blir mishandlet eller utsatt for andre alvorlige overgrep i hjemmet, jf. § 4-12 første ledd bokstav c, kan barneverntjenesten gi pålegg om at barnet skal bringes til sykehus eller til annet sted for undersøkelse.

Avgjørelser om å henlegge saken etter en undersøkelse, skal regnes som enkeltvedtak.

Barnevernloven § 1-4. Krav til forsvarlighet

Tjenester og tiltak etter denne loven skal være forsvarlige.

Barnevernlovens regel om forsvarlighet har et helhetlig utgangspunkt. Innholdet i kravet må tolkes i sammenheng med de øvrige bestemmelsene i barnevernloven, for eksempel prinsippet om barnets beste. Videre vil både barnevernlovens og forvaltningslovens saksbehandlingsregler gi innhold til kravet om forsvarlig gjennomføring av undersøkelsene.

Kravet om forsvarlighet er rettet mot både tjenester og tiltak, og innebærer også krav til ledelse, organisering og styring. Det er en nær sammenheng mellom kravet til forsvarlighet og kravet om internkontroll for å sikre at oppgavene blir utført i samsvar med krav fastsatt i medhold av lov, jf. bvl. § 2-3 tredje ledd.

Barnets beste

Prinsippet om barnets beste fremgår av Barnekonvensjonen artikkel 3 og Grunnloven § 104. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger og avgjørelser som berører barn. I barnevernloven er prinsippet nedfelt i § 4-1, som sier at det skal legges avgjørende vekt på å finne tiltak som er til beste for barnet. Bestemmelsen slår også fast at det i vurderingen skal legges vekt på å gi barnet stabil og god voksenkontakt og kontinuitet i omsorgen. Prinsippet utgjør en selvstendig rettighet for hvert barn, men det skal også vektlegges når andre lovbestemmelser skal fortolkes og virke som en retningslinje for saksbehandlingen i saker som berører barn.

Barnekonvensjonen artikkel 19:

«1. Partene skal treffe alle egnede lovgivningsmessige, administrative, sosiale og opplæringsmessige tiltak for å beskytte barnet mot alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbruk, vanskjøtsel eller forsømmelig behandling, mishandling eller utnyttning, herunder seksuelt misbruk, mens en eller begge foreldre, verge(r) eller eventuell annen person har omsorgen for barnet.

2. Slike beskyttelsestiltak bør omfatte effektive prosedyrer for utforming av sosiale programmer som yter nødvendig støtte til barnet og til dem som har omsorgen for barnet, samt andre former for forebygging, påpeking, rapportering, viderehenvisning, undersøkelse, behandling og oppfølging av tilfeller av barnemishandling som tidligere beskrevet og, om nødvendig, for rettslig oppfølging.»

Barnekonvensjonen art. 19 gir bestemmelser som skal beskytte barn mot misbruk mens de er under foreldres eller andres omsorg. Art. 19 fastsetter en plikt til å iverksette ethvert egnede tiltak for å beskytte barnet mot vold og overgrep fra andre individer, herunder anmelde til politiet når det er nødvendig for å hjelpe barnet. Det at barnet er vitne til vold i hjemmet nevnes særskilt som en form for psykisk vold i art. 19, jf. FNs barnekomites generelle kommentar nr. 13 (2011).

3. Faktagrunnlag og vurdering av faktagrunnlag opp mot aktuelt lovgrunnlag

Ifølge rapportering til Bufdir for første halvår 2021 mottok Midtre Namdal barneverntjeneste 248 bekymringsmeldinger. I samme periode har barneverntjenesten avsluttet 125 undersøkelser av barns omsorgssituasjon, og undersøkelsesfristen (tre måneder) er overskredet i 69,6 % av de avslutta undersøkelsene. I flere av de avslutta undersøkelsene er undersøkelsesfristen på tre måneder overskredet med flere måneder.

Under vil sakene anonymiseres av hensyn til taushetsplikten.

Statsforvalteren har gjennomgått 10 av de 125 avsluttede undersøkelsene fra første halvår 2021, og vurdert disse 10 undersøkelsene opp mot overnevnte lovgrunnlag.

Gjennomgang og vurdering av undersøkelser

I 3 av disse 10 undersøkelsene, har ikke barneverntjenesten overholdt sin plikt til å beskytte barnet mot vold og overgrep fra andre.

I disse tre undersøkelsene finner Statsforvalteren at barneverntjenesten ikke har iverksatt nødvendige tiltak for å beskytte barnet mot mulig vold og overgrep fra andre individer. Statsforvalteren finner at barneverntjenesten hadde opplysninger som tilsa at de enten burde ha iverksatt beskyttende tiltak, forsikret seg om at andre iverksatte beskyttende tiltak, eller de burde ha avklart om barnet var i en situasjon hvor det hadde behov for beskyttelse.

Den ene av de tre sakene gjelder et barn som har grenseoverskridende atferd overfor et annet barn i samme husstand. Bekymringsmeldingen kom fra politiet. Det er ikke dokumentert samtale med barnet. Barnevernfaglige vurderinger underveis i undersøkelsen er ikke tilstrekkelig dokumentert. Drøftinger med eksterne kompetansemiljø er ikke dokumentert fulgt opp av barneverntjenesten. Undersøkelsen konkluderes med forslag til hjelpetiltak, men foreldrene samtykker ikke til foreslåtte hjelpetiltak, og undersøkelsen henlegges. Statsforvalteren finner i denne undersøkelsen at det ikke i tilstrekkelig grad er dokumentert de vurderinger som er gjort av den pågående omsorgssituasjonen med grenseoverskridende atferd mellom søsknene. Barnets uttalelser og barneverntjenestens vurdering av denne er heller ikke nedtegnet. Statsforvalteren vurderer også at de tiltak som foreslås, ikke står i samsvar med informasjon som har kommet frem om overgrep og vold. Det fremstår derfor for Statsforvalteren som om barnet og det andre barnet i samme husstand er i en pågående skadelig omsorgssituasjon som må stanses.

Den andre av de tre sakene gjelder et barn som barneverntjenesten kjenner godt fra tidligere undersøkelser og tiltak. Barnet melder selv fra til barneverntjenesten om at det er utsatt for vold i hjemmet. Barneverntjenesten og politiet er inne i saken og voldsutøver flytter ut for noen dager. Det er så ingen kontakt mellom barneverntjenesten og barnet/familien de neste to månedene. Barnets behov for beskyttelse er ikke vurdert i etterkant av den akutte hendelsen, dette til tross for at voldsutøver kom tilbake og fortsatte å bo på samme adresse som barnet. Undersøkelsen konkluderes med hjelpetiltak, og partene samtykker til tiltakene. Statsforvalteren mener at undersøkelsens fremdrift og innhold, samt foreslåtte hjelpetiltak, ikke er i tråd med alvorret i situasjonen for barnet. Hva som er til barnets beste er heller ikke tilstrekkelig dokumentert vurdert. Til sammen mener Statsforvalteren at overnevnte momenter gjør at barneverntjenesten ikke har iverksatt nødvendige tiltak for å beskytte barnet mot vold i etterkant av at voldsutøver flyttet tilbake og fortsatte å bo sammen med barnet.

Den siste saken gjelder et barn som barneverntjenesten kjenner godt fra tidligere. Bekymringsmeldingen fra politiet omhandler rusmisbruk hos nære voksenpersoner. Det fremkommer av meldingsgjennomgangen at barnet har hatt en svært marginal omsorgssituasjon over tid, og har et marginalt nettverk. Barnet og dets familie har ingen tillit til barneverntjenesten, og barneverntjenesten erkjenner at dette skyldes mangelfull oppfølging fra barneverntjenestens side i tidligere undersøkelser og tiltak. Statsforvalteren mener at undersøkelsens fremdrift og omfang ikke er i tråd med alvorret i situasjonen for barnet. Alvorlige opplysninger som kommer inn underveis i undersøkelsen vurderes ikke av barneverntjenesten. Hva som er til barnets beste er heller ikke

tilstrekkelig dokumentert vurdert. Summen av overnevnte gjør at Statsforvalteren finner at barneverntjenesten ikke har iverksatt ethvert egnede tiltak for å beskytte barnet mot vold og overgrep.

Gjennomgang og vurdering av bekymringsmeldinger

Statsforvalteren har gjennomgått og vurdert de bekymringsmeldinger som var konkludert med undersøkelse, men som ikke var påstartet pr. 11. juni 2021.

I 2 av 31 bekymringsmeldinger som var konkludert med undersøkelse, men ikke påstartet pr. 11. juni 2021, har ikke barneverntjenesten overholdt sin plikt til å beskytte barnet.

Den ene saken omhandler et barn som går i barnehage. Bekymringsmeldingen omhandler mistanke om at barnet blir utsatt for overgrep. Barneverntjenesten vurderer i meldingsgjennomgangen at saken har høy alvorlighetsgrad og at undersøkelse av dette barnets omsorgssituasjon må prioriteres. Likevel blir saken liggende å vente på undersøkelse i overkant av en måned. Statsforvalteren finner at barneverntjenesten i dette tilfellet ikke har iverksatt tiltak for å beskytte barnet mot mulige overgrep, eller at de har satt omsorgspersoner, eller andre instanser, i posisjon til å beskytte barnet mot mulige overgrep.

Den andre saken omhandler et barns grenseoverskridende atferd, og barneverntjenesten vurderer i meldingsgjennomgangen at barnet kan ha blitt utsatt/utsettes for overgrep. Saken blir liggende. To måneder senere mottar barneverntjenesten en ny bekymringsmelding, denne gangen fra barnets fastlege. Barneverntjenesten vurderer etter bekymringsmeldingen fra fastlegen at saken bør prioriteres. Undersøkelsen blir ikke påstartet som planlagt, og det går fire måneder etter mottatt første bekymringsmelding til undersøkelsen påstartes. På bakgrunn av overnevnte finner Statsforvalteren at barneverntjenesten ikke har foretatt nødvendige avklaringer for å kunne vurdere om barnet har behov for beskyttelse til rett tid. Statsforvalteren finner at barneverntjenesten heller ikke i dette tilfellet har iverksatt tiltak for å beskytte barnet mot mulige overgrep, eller satt omsorgspersoner eller andre instanser i posisjon til å beskytte barnet mot mulige overgrep.

4. Statsforvalterens konklusjon

I 3 av 10 undersøkelser finner Statsforvalteren at barneverntjenesten ikke har gjennomført forsvarlige undersøkelser ved at de ikke har iverksatt nødvendige beskyttelsestiltak overfor barnet. Dette er i strid med barnevernloven § 4-3, jf. samme lovs § 1-4 og barnekonvensjonen artikkel 19.

I 2 av 31 bekymringsmeldinger som var konkludert med undersøkelse, men ikke påstartet pr. 11. juni 2021, har ikke barneverntjenesten overholdt sin plikt til å beskytte barnet etter barnevernloven § 4-3, jf. § 1-4 og barnekonvensjonen artikkel 19.

5. Oppfølging

Statsforvalteren ber Namsos kommune ved Midtre Namdal barneverntjeneste legge frem en plan for hvordan lovbruddene vil bli rettet. Planen må minimum inneholde følgende:

- Hvilke tiltak som iverksettes for å rette opp påpekte lovbrudd.
- Hvordan ledelsen vil følge med på, og kontrollere at tiltakene blir iverksatt.
- På hvilken måte ledelsen vil evaluere om tiltakene fører til forventet endring.
- En redegjørelse for når kommunen forventer at lovbruddene skal være rettet, det vil si at barneverntjenesten gjennomfører forsvarlige undersøkelser ved at de iverksetter nødvendige beskyttelsestiltak overfor barnet etter barnevernloven § 4-3, jf. samme lovs § 1-4 og barnekonvensjonen artikkel 19.

Frist for innsendelse av plan for retting av lovbrudd avtales mellom kommunen og Statsforvalteren. Statsforvalteren tar kontakt med kommunen etter utsendt rapport.

Overnevnte dokumenttilsyn er en del av den totale pågående tilsynsmessige oppfølgingen Statsforvalteren har med Namsos kommune, Barneverntjenesten i Midtre Namdal. Statsforvalteren vil, basert på den informasjon som til enhver tid foreligger, fortløpende gjøre vurderinger av hvilken tilsynsmessig oppfølging som er hensiktsmessig overfor kommunen.

Med hilsen

Marita Ugseth (e.f.)
seksjonsleder barnevern

Kine Beate Inderberg Vekseth
juridisk seniorrådgiver

Doris Fagerli Sundvik
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Overhalla kommune	Svalivegen 2	7863	OVERHALLA
Flatanger kommune	Lauvsneshaugen 25	7770	FLATANGER

Likelydende brev sendt til:

Namsos kommune	Stavarvegen 2	7856	JØA
Barneverntjenesten i Midtre Namdal samkommune	Postboks 333	7801	NAMSOS